

[Undervisningsministeren.]

At Ansøgninger til Skolekonsulentstillingen skulde kunne komme fra Personer udenfor Amtsgrensen, vil jeg gerne forhandle om. Det samme gælder en hel Række af de andre Spørgsmaal, der er omtalt. Det gælder ogsaa Sættelsen af den københavnske Skoledirektion.

Med Hensyn til Sønderjylland glædede det mig, at det ærede 1ste tingvalgte Medlem (Jensen Christensen) erklærede, at der efter hans Mening ikke var uoverstigelige Hindringer i Vejen for at naa en fælles Skolelov for det gamle Land og Sønderjylland. Det ærede Medlem nævnte en Række Punkter, som jeg gerne vil være villig til i Udvalget at forhandle med ham og andre om, men han føjede til, og det interesserede mig, at skulde det være umuligt at naa dertil, vilde han paa ingen Maade have den nugældende sønderjydske Skolelov, altsaa den af 1923, som igen er omtrent den samme som den af 1920, forandret. Det er værd at erindre dette; jeg beder ogsaa det ærede gejstlige Medlem (Blang), som tog Ordet fra denne Talerstol, være klar derover. Det er værd at huske dette, indprente sig Betydningen af, at et højtæret Medlem af hans eget Parti ikke paa nogen Maade vil have ændret Grundprincipperne i den sønderjydske Skolelov. Og hvilke er disse? Tre: smaa Skolekommissioner, altsaa en Skolekommission i hvert Skoledistrikt, ved hver Skole — det, som jeg gennemfører gennem Forældreraadet —, et fagligt pædagogisk Tilsyn, Amtsskolekonsulenter — ogsaa det søger jeg gennemført —, og intet gejstligt Tilsyn. Det er den Ordning, man nu har haft i 12 Aar i Sønderjylland, som alle Partier stemte for i 1920 og i 1923, som man er fuldt tilfreds med. Det er en Kendsgerning, det vel er værd at understrege. Derfor er det for øvrigt ogsaa i høj Grad mærkeligt, at da Folketingsudvalget i Foraaret afgav Betænkning, stillede baade Venstres og de Konservatives Udvalgsmedlemmer Forslag om, at dette Lovforslag ikke skulde omfatte Sønderjylland; det var et udtrykkeligt Forslag. Nu glædede det mig, at det ærede 1ste tingvalgte Medlem er villig til at forhandle om en fælles Ordning, men man mente den Gang fra Venstres og fra konservativ Side, at Tiden endnu ikke var moden til en saadan. Jeg tror, den er det. Men hvad vil det sige, at man fra Venstres og konservativ Side foreslaar, at den sønderjydske Ordning ikke drages ind under denne Fælleslov? Det vil sige, at man netop giver

Udtryk for det Ønske, der nu kom fra det ærede 1ste tingvalgte Medlem: at alt bliver, som det nu er og har været siden 1920 og 1923, d. v. s., at der intet gejstligt Tilsyn er, at der er smaa Skolekommissioner, at der er et fagligt pædagogisk Tilsyn, nemlig en Amtsskolekonsulent. Det, som de ærede Medlemmer nu staar her og bekæmper, det har de selv for kun et halvt Aar siden stillet Forslag om at bevare i Sønderjylland. Det er en Selvmodsigelse, som det er værd at tænke lidt over; jeg tror ikke, den kan opretholdes.

Venstres ærede Ordfører, det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds, nævnte til Slut, at her i Grundtvigs og Kolds Fædreland ønskede vi ikke Uniformering. Derom er vi ganske enige, og mit Forslag er netop ogsaa et særdeles prægnant Udtryk for, at jeg ikke ønsker en fraoven, af et Statsbureaukrati givne Uniformering af vort Lands Skolevæsen, men tværtimod ønsker det forældre- og folkevalgte Skolestyre, et Skolestyre, vokset op og bygget op franed af. Men naar man ikke vil Uniformering, og naar man paaberaaber sig Grundtvig, synes jeg ogsaa, man skulde gøre det fuldt ud. Hvorfor saa bevare det, Grundtvig *ikke* vilde have bevaret i Folkeskolen, Præsteuniformen og Præsteuniformeringen? Hvorfor, naar man paaberaaber sig Friheden — og det gjorde det ærede Medlem: Ordet virker kun i Frihed! —, hvorfor da forlange en i Skolekommission eller Skoleudvalg eller Forældreraad tvangsindsat, for ikke at sige tvangsindlagt Præst? Er det i Overensstemmelse med det Frihedsønske, som det ærede Medlem gav Udtryk for? Efter mit Forslag, som Folketingets Flertal har vedtaget, kan Præsten frit vælges ind overalt. Den ærede Ordfører for de Konservative, det ærede 3die Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen), mente, at vel kunde Præsten i visse Tilfælde vælges ind, men han kunde ikke altid blive valgt. Det passer ikke. Han kan vælges ind i Forældreraadet, hvis han selv har Børn gaende i Skolen, han kan vælges ind i Kommunalbestyrelsen og derigennem i Skoleudvalget, og han kan ogsaa komme ind i Forældreraadet, hvis Kommunalbestyrelsen, det vil sige, hvis Befolkningens Flertal ønsker ham. Nu er det ikke altid saadan, der er det ejendommelige — maa jeg fremhæve dette lille Træk? —, at fra Sønderjylland kom der til det kirkepolitiske Udvalg, som jeg har den Ære at være Medlem af, en Henvendelse fra de sønderjydske Menighedsraad, der bad om, at det maatte blive formet saadan i